

# NOTATKA

## z posiedzenia Komisji Ustawodawczej

**Data posiedzenia: 27 kwietnia 2010 r.**

**Nr posiedzenia: 295**

Posiedzeniu przewodniczył: senator Piotr Zientarski – przewodniczący komisji.

- Porządek posiedzenia:**
1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (*druk senacki nr 849, druki sejmowe nr 2584, 2885, 2885-A*). Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Przepisy wprowadzające Kodeks karny, ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz ustawy o Policji (*druk senacki nr 850, druki sejmowe nr 2387 i 2848*).
  3. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego (*druk senacki nr 851, druki sejmowe nr 2616 i 2891*).

- W posiedzeniu uczestniczyli: – senatorowie członkowie komisji: Stanisław Gogacz, Leon Kieres, Bohdan Paszkowski, Krzysztof Piesiewicz, Grażyna Sztark, Marek Trzciniński, Piotr Zientarski,
- zaproszeni goście:
    - Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej:
      - zastępca dyrektora Departamentu Prawa Pracy Anita Gwarek,
      - naczelnik wydziału w Departamencie Prawa Pracy Janina Suzdorf,
      - główny specjalista w Departamencie Prawa Pracy Monika Frączek,
    - Ministerstwo Finansów:
      - radca ministra w Departamencie Podatków Dochodowych Janusz Woźniak,
      - główny specjalista w Departamencie Podatków Dochodowych Katarzyna Dej,
    - Ministerstwo Sprawiedliwości:
      - podsekretarz Stanu Zbigniew Wrona,
      - zastępca dyrektora Departamentu Legislacyjno-Prawnego Grażyna Stanek,
      - prokurator w Departamencie Legislacyjno-Prawnym Anita Kołakowska,
      - prokurator w Departamencie Legislacyjno-Prawnym Anna Romanowicz,
      - prokurator w Departamencie Legislacyjno-Prawnym Beata Wiraszka-Bereza,
      - asystentka podsekretarza stanu Katarzyna Topczewska;
    - Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji:
      - specjalista w Zespole do spraw Handlu Ludźmi Urszula Kozłowska,
    - Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”:
      - ekspert Grażyna Spytek-Bandurska,
      - ekspert Maciej Sekunda,
      - ekspert Jolanta Jaworska,
    - Fundacja Dziecko – Adopcja – Rodzina:
      - prezes Beata Dołęgowska,
      - prawnik Łukasz Szczygieł,
      - prawnik Katarzyna Tryniszewska,

- przedstawiciele Biura Legislacyjnego w Kancelarii Senatu: Maciej Telec, Beata Mandylis.

### **Przebieg posiedzenia:**

**Ad. 1** Ustawę omówiła zastępca dyrektora Departamentu Prawa Pracy w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej Anita Gwarek. Ustawa, wniesiona jako projekt senacki, wykonuje wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 31 marca 2009 r. (sygn. akt K 28/08) w sprawie niezgodności z konstytucją zapisów kodeksu pracy, nakładających na pracodawcę obowiązek ułatwienia pracownikom podnoszenia kwalifikacji zawodowych. W toku prac nad projektem wprowadzono do niego kilka poprawek. W szczególności posłowie wydłużyli (z 10 do 21 dni) wymiar urlopu na przygotowanie pracy dyplomowej i przystąpienie do egzaminu dyplomowego oraz usunęli z ustawy przepis, na podstawie którego pracownik nie miałby obowiązku zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę na jego kształcenie, mimo rozwiązania stosunku pracy z inicjatywy pracownika. Maciej Telec, przedstawiciel Biura Legislacyjnego zaproponował wprowadzenie dwu poprawek. Pierwsza nakładałaby obowiązek zwrotu kosztów nauki na pracownika, który w sposób niezgodny z prawem rozwiązał umowę o pracę bez wypowiedzenia oraz zwalniałaby od tego obowiązku pracownika wypowiadającego stosunek pracy z powodu mobbingu. Poprawka druga rozstrzygałaby o sytuacji prawnej pracowników, którzy rozpoczęli podnoszenie kwalifikacji w okresie między 11 kwietnia a wejściem w życie niniejszej ustawy. Poprawki te zgłosił formalnie senator Piotr Zientarski. Poparli je przedstawiciele Ministerstwa Pracy, zastrzegając jednocześnie, czy słusznie zwiększa się liczbę przypadków zwrotu kosztów kształcenia przez pracownika. W głosowaniu poprawki zostały one jednogłośnie przyjęte przez komisję (7 głosów za). Całość ustawy wraz z przyjętymi zmianami została przyjęta jednogłośnie. Na sprawozdawcę komisji na posiedzenie Senatu wybrano senator Grażynę Sztark.

Konkluzja: Komisja wnosi o wprowadzenie dwu poprawek do ustawy (*druk senacki nr 849-A*).

**Ad. 3** Ustawę przedstawił przewodniczący Piotr Zientarski. Ustawa ta, również z przedłożenia senackiego, ma na celu wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 kwietnia 2009 r. (sygn. akt P 22/07), stwierdzającego niezgodność art. 434 § 3 i art. 443 zdanie pierwsze *in fine* k.p.k. Zmiany zawarte w ustawie zmierzają do ograniczenia zakresu wyjątku od zakazu *reformationis in peius* do sytuacji, gdy we wniesionym na korzyść oskarżonego środkiem odwoławczym zaskarża się rozstrzygnięcie co do winy lub co do kary lub środków karnych, objęte uprzednim porozumieniem. Minister Z. Wrona zwrócił uwagę na to, iż ustawa została przyjęta w brzmieniu zaproponowanym przez Senat oraz dodano jeszcze dwa przepisy. Pierwszy zmierza do ograniczenia stosowania zakazu *reformationis in peius* wobec niełojalnego skazanego, zmieniającego uzgodnienia lub zeznania składane w ramach instytucji tzw. małego świadka koronnego. Drugi przepis określa, iż wyłączenie to nie będzie stosowane, gdy podstawą uchylenia orzeczenia będzie zaistnienie choćby jednej z bezwzględnych przyczyn uchylenia orzeczenia, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., a więc z przyczyn leżących po stronie sądu. Ponieważ ustawa nie budziła wątpliwości ani senatorów, ani przedstawicielki Biura Legislacyjnego, senator Zientarski zgłosił wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek. Wniosek ten został przyjęty jednomyślnie (7 głosów za). Na sprawozdawcę komisji na posiedzenie Senatu wybrano senatora Piotra Zientarskiego.

Konkluzja: Komisja wnosi o przyjęcie ustawy bez poprawek (*druk senacki nr 851-A*).

**Ad. 2** Ustawę przedstawił minister Z. Wrona. Wskazał on, iż przedłożona Senatowi ustawa realizuje zasadniczo dwie kwestie: wprowadzenie do kodeksu karnego nowych typów czynów zabronionych będących odzwierciedleniem przepisów karnych Rzymskiego Statutu Międzynarodowego Trybunału Karnego z dnia 17 lipca 1998 r. (dotyczącego przestępstw przeciwko pokojowi, ludzkości oraz przestępstwa wojenne) oraz wprowadzenie do części ogólnej kodeksu karnego definicji handlu ludźmi oraz niewolnictwa. Dokonano również przeniesienia niektórych przepisów do nowych, właściwych rozdziałów w kodeksie karnym, np. przeniesienia art. 253 §2 (art. 189a §3 projektu) dotyczącego

organizowania nielegalnych adopcji w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, do rozdziału XXVI „Przestępstwa przeciwko rodzinie i opiece” i oznaczenie go jako art. 211a. Zmiany ustawy o Policji oraz ustawy – Kodeks postępowania karnego są konsekwencją zmian dokonanych w kodeksie karnym. Wśród ważniejszych postanowień ustawy jest m.in. ustalenie pierwszeństwa w wykonywaniu jurysdykcji w stosunku do tych przestępstw dla krajowych sądów karnych; dopiero wówczas, jeżeli państwo nie wyraża woli lub jest niezdolne do przeprowadzenia postępowania karnego, jurysdykcję w danej sprawie może przejąć Międzynarodowy Trybunał Karny (zasada komplementarności).

Przedstawicielka Biura Legislacyjnego Beata Mandylis zwróciła uwagę na nieścisłości w sformułowaniu niektórych przepisów ustawy i przedstawiła propozycję poprawki do art. 118a w §2 pkt 5 ustawy nowelizującej, typizującego zbrodnie przeciwko ludzkości dokonane w celu wykonania lub wsparcia polityki państwa lub organizacji. Zaproponowała zmianę polegającą na skreśleniu wyrazów „lub w tym samym zamiarze dokonuje przymusowej sterylizacji”. Poprawka ta usuwa jedno ze znamion czynu zabronionego, którym jest przymusowa sterylizacja dokonana w celu wpłynięcia na skład etniczny grupy ludności, ze względu na to, że sterylizacja jest już penalizowana w innym, surowszym przepisie kodeksu karnego.

Poprawka ta została poparta przez ministra Z. Wrone.

Przedstawiciele Fundacji Dziecko – Adopcja – Rodzina z siedzibą w Otwocku wyrazili swoje obawy, iż przyjęta ustawa może w skutkach doprowadzić do zalegalizowania handlu dziećmi w celach adopcyjnych, a zatem stoi w sprzeczności z art. 2 Protokołu fakultatywnego do Konwencji o prawach dziecka w sprawie handlu dziećmi, dziecięcej prostytucji i dziecięcej pornografii, przyjętego w Nowym Jorku dnia 25 maja 2000 r. W swej wypowiedzi pokreślili, iż przedmiotem uprawiania handlu jest istota ludzka bez względu na to, jak i w jakim celu stała się przedmiotem transakcji handlowej. Dlatego też złożyli propozycję poprawki polegającej na doprecyzowaniu przepisów, tak by zakresem penalizacji objęła również handel dziećmi w celach adopcyjnych.

Przeciwko takiej zmianie zaprotestował minister Z. Wrona, wskazując, iż celem ustawy było spenalizowanie jedynie handlu ludźmi w celach sprzecznych i szkodliwych, np. prostytucji, co oznacza, iż „handel dziećmi w celach adopcyjnych” (wynagrodzenia za adopcję ze wskazaniem), nie jest przestępstwem, gdyż dla dziecka przysposobienie za pieniądze – jakkolwiek oceniane jako co najmniej wątpliwe moralnie – nie jest szkodliwe. Sąd opiekuńczy nie jest bowiem związany takim wnioskiem i zawsze kieruje się dobrem dziecka. Jakiegokolwiek nieprawidłowości dokonywane przy adopcji w zakresie stosowanego prawa są penalizowane w art. 253 § 2 k.k. Istnieją również inne sposoby weryfikacji prawidłowości dokonanej adopcji jak np. powództwo prokuratorskie o rozwiązanie stosunku adopcyjnego.

Przewodniczący Zientarski zgłosił poprawkę zainspirowaną przez Biuro Legislacyjne. Poprawka ta została przyjęta jednomyślnie (6 głosów za).

Na sprawozdawcę komisji na posiedzenie Senatu wybrano senatora Piotra Zientarskiego.

Konkluzja Komisja wnosi o wprowadzenie jednej poprawki do ustawy (*druk senacki nr 850 A*).

W posiedzeniu komisji nie uczestniczyły osoby wykonujące działalność lobbingsową.